

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๓๗๘
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจรูญ สิมเสถียร	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเจียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๖. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๗. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๘. พลเอก อัญญาพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๙. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๐. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวรวิทย์ เท่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ราษฎร์

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๓

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสาวภัทรา เชื้อรอด
๒. นางชื่นสมน นิวาทวงศ์
๓. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางสาวสุจิตตา มโหธร	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
๒. นายวิชัยพล ฉวีวรรณ	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๐๑ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๓๗๗ วันพุธ ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา**พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ**

ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... ในบางมาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๔๘

“มาตรา ๔๘ เมื่อมีผู้ยื่นหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย และศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องด้วยมาตรา ๔๐ วรรคสอง (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๙) ให้ศาลรับไว้พิจารณาและดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ศาลต้องพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับไว้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในประเด็นเรื่องการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญว่าจะรับหรือไม่รับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่นั้น ศาลรัฐธรรมนูญต้องมีการประชุมทุกวัน โดยไม่ควรทอดเวลาไว้นานถึงเจ็ดวัน จึงจะมาประชุมเพื่อพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับคำร้องไว้พิจารณา เนื่องจากเมื่อพิจารณาเทียบกับระบบกระบวนการพิจารณาในศาลยุติธรรมแล้วเห็นว่า หากมีการยื่นคำร้องต่อศาลยุติธรรม ศาลก็จะพิจารณาในวันที่มีการยื่นคำร้อง ดังนั้น ควรกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญต้องมีการประชุมทุกวันเพื่อพิจารณาว่าจะรับ

หรือไม่รับเรื่องไว้พิจารณาหรือไม่ ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักการที่กำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องทำงานเต็มเวลา

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... ชี้แจงว่าในการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญว่าจะรับหรือไม่รับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่ นั้น สามารถที่จะบัญญัติกำหนดระยะเวลาให้ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ อย่างไรก็ตาม การพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ในทางปฏิบัติต้องรอให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอเอกสารเกี่ยวกับคำร้องดังกล่าวมายังตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียก่อน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงจะพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากมีการยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะต้องลงทะเบียนเลขรับหนังสือดังกล่าวไว้ และหากสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบในเบื้องต้นแล้วพบว่าคำร้องที่ทำเป็นหนังสือดังกล่าวมีความบกพร่องจะต้องมีการแก้ไข สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญก็ต้องแนะนำให้มีการแก้ไขก่อนลงทะเบียนเลขรับหนังสือ ส่วนในประเด็นการพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่ นั้น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญก็ควรมีการประชุมเพื่อพิจารณาทุกวัน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เนื่องจากในปัจจุบันศาลรัฐธรรมนูญจะมีการประชุมเพื่อพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับคำร้องเรื่องใดไว้พิจารณาหรือไม่ เพียงสัปดาห์ละหนึ่งครั้งเท่านั้น ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญก็นำคำร้องที่มีผู้มายื่นคำร้องต่อสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ บรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเพียงสัปดาห์ละหนึ่งครั้งเช่นกัน ดังนั้น หากต้องการให้มีการพิจารณาอย่างรวดเร็วก็ต้องบัญญัติบังคับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญว่า เมื่อสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องดังกล่าวแล้วต้องเสนอให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาทันที

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาว่าจะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญต้องดำเนินการให้มีการประชุมทุกวัน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันไม่อาจก้าวล่วงได้หรือไม่ มีเรื่องที่จะพิจารณาจึงไม่ต้องมีการประชุมทุกวัน เพื่อป้องกันมิให้มีเรื่องค้างที่รอการพิจารณาอยู่ที่ศาลรัฐธรรมนูญเป็นจำนวนมากเกินไป

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ในการส่งคำร้องในกระบวนการพิจารณาในศาลยุติธรรม จะมีผู้พิพากษาอยู่เวรเพื่อส่งคำร้องทุกวัน ดังนั้น ในระบบการส่งคำร้องของศาลยุติธรรมจึงไม่มีคำร้องค้างพิจารณาเลย

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... ชี้แจงว่าหากมีการบัญญัติกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญต้องประชุมทุกวันเพื่อพิจารณาว่าจะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่ จะเป็นการบัญญัติที่เป็นการบังคับศาลรัฐธรรมนูญมากเกินไป ประกอบกับเมื่อพิจารณาจากความตอนท้ายในวรรคหนึ่ง ของร่างมาตรา ๔๘ ความว่า “ทั้งนี้ ศาลต้องพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับไว้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ” เป็นการบัญญัติบังคับให้ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับคำร้องไว้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันอยู่แล้ว ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องบัญญัติบังคับให้ศาลรัฐธรรมนูญต้องประชุมทุกวันเพื่อพิจารณาว่าจะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ตั้งข้อสังเกตว่า เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๔๗ วรรคสอง แล้วเห็นว่า ได้บัญญัติกำหนดให้ตุลาการประจำคดีต้องพิจารณาว่าจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ดังนั้น ความที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๔๘ ในประเด็นที่บัญญัติให้ ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับคำร้องไว้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับ หนังสือนั้น อาจมีถ้อยคำที่ไม่สอดคล้องกับระยะเวลาที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๔๗ วรรคสอง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่าง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ระยะเวลาที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๔๗ วรรคสอง จะเป็นระยะเวลาในการ พิจารณาคำร้องว่าจะรับไว้พิจารณาหรือไม่ ส่วนระยะเวลาที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๔๘ จะเป็นระยะเวลา ในการพิจารณาคำร้องที่ยื่นมาในรูปแบบหนังสือว่าจะรับไว้พิจารณาหรือไม่ ดังนั้น ร่างมาตรา ๔๗ และร่างมาตรา ๔๘ จึงกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญไว้แตกต่างกัน

นายอัชพร จารูจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๔๘ แล้วเห็นว่า เป็นการยื่นคำร้องในรูปแบบหนังสือที่ยื่น โดยบุคคลที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สามารถยื่นคำร้องเป็นหนังสือให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญจะต้องรับคำร้องที่ทำเป็นหนังสือไว้พิจารณาทุกกรณี ส่วนผลการพิจารณาวินิจฉัยจะเป็น ประการใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น เมื่อพิจารณาถ้อยคำที่บัญญัติไว้ใน ร่างมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ความว่า “เมื่อมีผู้ยื่นหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย และศาลเห็นว่าเป็นกรณี ต้องด้วยมาตรา ๔๐ วรรคสอง (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๙) ให้ศาลรับไว้พิจารณาและ ดำเนินการต่อไป” กับถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในตอนท้ายของร่างมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ความว่า “ทั้งนี้ ศาลต้อง พิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับไว้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ” จะมีลักษณะ การบัญญัติถ้อยคำที่ขัดแย้งกัน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๔๘ โดยถือว่าคำร้องที่ยื่นเป็นหนังสือ ศาลรัฐธรรมนูญ จะต้องรับไว้พิจารณาทุกกรณี ความที่เสนอแก้ไข เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๘ เมื่อมีผู้ยื่นหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย และศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องด้วย มาตรา ๔๐ วรรคสอง (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๙) ให้ศาลรับไว้พิจารณาและดำเนินการต่อไป **ทั้งนี้ ศาลต้องพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับไว้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับ หนังสือ**

ในกรณีที่เห็นควรต่อวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎร ให้รับคำร้องในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ลงไว้ยังต้นโดยอนุโลม”
มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๔๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๘ เมื่อมีผู้ยื่นหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย และศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องด้วย มาตรา ๔๐ วรรคสอง (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๙) ให้ศาลรับไว้พิจารณาและดำเนินการต่อไป **ทั้งนี้ ศาลต้องพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับไว้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับ หนังสือ**

ในกรณีที่เห็นควรต่อวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎร ให้รับคำร้องในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ลงไว้ยังต้นโดยอนุโลม”

มาตรา ๔๗

“มาตรา ๔๗ เมื่อมีผู้ยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย ศาลจะแต่งตั้งตุลาการไม่น้อยกว่าสามคนเป็นตุลาการประจำคดีก็ได้

ตุลาการประจำคดีตามวรรคหนึ่งมีอำนาจตรวจและมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง คำสั่งดังกล่าวให้ถือว่าเป็นคำสั่งของศาล

กรณีตุลาการประจำคดีมีความเห็นควรสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยให้เสนอศาลพิจารณาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีความเห็น หากศาลเห็นพ้องด้วยให้จัดทำเป็นคำสั่งของศาล หากศาลไม่เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของตุลาการประจำคดีตามวรรคสอง ให้ดำเนินการตามความเห็นของศาล

คำสั่งของตุลาการประจำคดีให้ถือเสียงข้างมาก”

ประเด็นการพิจารณา

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เมื่อพิจารณาถ้อยคำตามร่างเดิมที่เสนอโดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าการที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับคำร้องไว้พิจารณานั้น มีการบัญญัติให้มีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญขึ้นมาคณะหนึ่งจำนวนสามคนเพื่อทำหน้าที่พิจารณาสั่งว่าจะรับหรือไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ซึ่งคณะตุลาการดังกล่าวสามารถพิจารณาสั่งคำร้องได้ทุกคดีเช่นเดียวกับการส่งคำร้องในกระบวนการพิจารณาการสั่งคำร้องในศาลยุติธรรม แต่ถ้อยคำตามร่างที่เสนอโดยคณะอนุกรรมการได้แก้ไขถ้อยคำโดยใช้คำว่า “ตุลาการประจำคดี” ซึ่งมีผลทำให้การพิจารณาสั่งรับหรือไม่รับคำร้องไว้พิจารณาของตุลาการประจำคดีจะต้องส่งเป็นรายคดีไป

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า ผู้ใดเป็นผู้พิจารณาสั่งจ่ายสำนวนคดีของศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... ชี้แจงว่าในอดีตการสั่งจ่ายสำนวนคดีในระบบกระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญนั้น ประธานศาลรัฐธรรมนูญจะเป็นผู้สั่งจ่ายสำนวนคดี โดยแบ่งองค์คณะในการพิจารณาสั่งคำร้องว่าจะรับหรือไม่รับไว้พิจารณาออกเป็นสององค์คณะ ซึ่งมีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญองค์คณะละสี่คน ทำหน้าที่ในการพิจารณาว่าจะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ตั้งข้อสังเกตว่า ระบบกระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญในต่างประเทศ ประธานศาลรัฐธรรมนูญจะเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยสั่งคำร้องว่าจะรับหรือไม่รับคำร้องไว้พิจารณาได้ด้วย

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ควรบัญญัติให้มีการนับระยะเวลาในการพิจารณาสั่งคำร้องว่าจะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่ โดยบัญญัติให้เริ่มนับระยะเวลาตั้งแต่วันที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้อง เพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาคำร้องที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... ตั้งข้อสังเกตว่า หากบัญญัติให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญส่งคำร้องให้แก่คณะตุลาการที่แต่งตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาว่าจะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่ โดยไม่ส่งให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญก่อนส่งให้คณะตุลาการที่แต่งตั้งขึ้นตามร่างมาตรา ๔๗ จะส่งผลทำให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญไม่ทราบว่ามีบุคคลมายื่นคำร้องต่อ

ศาลรัฐธรรมนูญเลย เนื่องจากประธานศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้เป็นคณะตุลาการที่พิจารณาว่าจะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะอนุกรรมการต้องไปตรวจสอบว่ามีการใช้ถ้อยคำว่า “ตุลาการประจำคดี” บัญญัติอยู่ในร่างมาตราใดบ้าง เพื่อจะได้แก้ไขให้สอดคล้องกับถ้อยคำในร่างมาตรา ๔๗ โดยตัดคำว่า “ตุลาการประจำคดี” ออก เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่าสามคนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับคำร้องไว้พิจารณา โดยเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๗ เมื่อมีผู้ยื่นคำร้องขอให้ศาลพิพากษาวินิจฉัยเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาว่าจะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่ ศาลจะแต่งตั้งตุลาการไม่น้อยกว่าสามคนเป็นตุลาการประจำคดีผู้พิจารณาก็ได้ โดยจะแต่งตั้งให้มีมากกว่าหนึ่งคณะก็ได้

ตุลาการประจำคดีในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะตุลาการตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีผู้ยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย ให้สำนักงานส่งเรื่องให้คณะตุลาการตามวรรคหนึ่งภายในสองวันนับแต่วันที่สำนักงานได้รับคำร้องตามหลักเกณฑ์ที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด และให้คณะตุลาการดังกล่าวมีอำนาจตรวจและมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเรื่องจากสำนักงาน คำสั่งดังกล่าวให้ถือว่าเป็นคำสั่งของศาล

กรณีตุลาการประจำคดีมีความเห็นควรสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยให้เสนอศาลพิจารณาภายในสิบห้าวันนับแต่วันมีคำสั่งกำหนดเวลาตามวรรคสอง และให้ศาลพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะตุลาการดังกล่าว หากศาลเห็นพ้องด้วยให้จัดทำเป็นคำสั่งของศาล หากศาลไม่เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของตุลาการประจำคดีคณะตุลาการตามวรรคสอง ให้ดำเนินการตามความเห็นของศาล

คำสั่งของตุลาการประจำคดีให้ถือเสียงข้างมาก”

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... สอบถามว่า การบัญญัติให้คณะตุลาการที่แต่งตั้งขึ้นตามร่างมาตรา ๔๗ พิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสองวันนับแต่วันที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้อง หมายความว่าต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสองวันทำการใช่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การบัญญัติให้คณะตุลาการที่แต่งตั้งขึ้นตามร่างมาตรา ๔๗ ต้องพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสองวันนับแต่วันที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องนั้น หมายความว่า คณะตุลาการดังกล่าวต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสองวันทำการ

นายธนาวุฒิ สังกข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เมื่อนับรวมระยะเวลาในการสั่งว่าจะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่ ตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๔๗ ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม จะทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาสั่งว่าจะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่ โดยต้องใช้ระยะเวลานานถึงสิบสองวัน ซึ่งเห็นได้ว่าเป็นการกำหนดระยะเวลาที่ยาวนานกว่าการพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับคำร้องที่ยื่นมาในรูปแบบหนังสือตามร่างมาตรา ๔๘ เดิมที่กำหนดระยะเวลาให้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันเท่านั้น

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคห้า ของร่างมาตรา ๔๗ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ไม่มี การแต่งตั้งคณะตุลาการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลพิจารณาว่าจะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่ภายในห้าวันนับแต่

วันที่สำนักงานได้รับคำร้อง” เพื่อแก้ไขปัญหาในกรณีที่ไม่มีการแต่งตั้งคณะตุลาการตามร่างมาตรา ๔๗

วรรคหนึ่ง โดยให้ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาว่าจะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่ภายในห้าวันเช่นกัน

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า ในศาลยุติธรรม ผู้ใดเป็นผู้พิจารณาส่งจ่ายสำนวนคดี

นายอภิชาติ สุจริตตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า การจ่ายสำนวนคดีในศาลยุติธรรม หากเป็นการพิจารณาคดีในศาลชั้นต้น กำหนดให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเป็นผู้จ่ายสำนวนคดี โดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถของผู้พิพากษาที่จะเป็นองค์คณะพิจารณาคดีเพื่อให้มีความเหมาะสมกับความยากง่ายของลักษณะคดีเป็นสำคัญ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า ประธานศาลฎีกาต้องทำคำพิพากษาหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ประธานศาลฎีกายู่ในฐานะประมุขของฝ่ายตุลาการ และมีหน้าที่ในการจ่ายสำนวนคดีให้แก่องค์คณะผู้พิพากษาในศาลฎีกา ดังนั้น ประธานศาลฎีกาจึงไม่ต้องทำคำพิพากษาอย่างใดก็ตาม ประธานศาลฎีกามีอำนาจในการนั่งพิจารณาคดีได้

นายอภิชาติ สุจริตตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ในศาลอุทธรณ์ แม้ประธานศาลอุทธรณ์ภาคจะไม่ต้องทำคำพิพากษาในชั้นอุทธรณ์ก็ตาม แต่เมื่อองค์คณะผู้พิพากษาในศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาเสร็จแล้วจะส่งคำพิพากษาให้ประธานศาลอุทธรณ์ภาคตรวจสอบด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๗ เมื่อมีผู้ยื่นคำร้องขอให้ศาลพิพากษาวินิจฉัยเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาว่าจะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่ ศาลจะแต่งตั้งตุลาการไม่น้อยกว่าสามคนเป็นตุลาการประจำศาลผู้พิจารณาก็ได้ โดยจะแต่งตั้งให้มีมากกว่าหนึ่งคณะก็ได้

ตุลาการประจำศาลในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะตุลาการตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีผู้ยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย ให้สำนักงานส่งเรื่องให้คณะตุลาการตามวรรคหนึ่งภายในสองวันนับแต่วันที่สำนักงานได้รับคำร้องตามหลักเกณฑ์ที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด และให้คณะตุลาการดังกล่าวมีอำนาจตรวจและมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเรื่องจากสำนักงาน คำสั่งดังกล่าวให้ถือว่าเป็นคำสั่งของศาล

กรณีตุลาการประจำคดีมีความเห็นควรสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยให้เสนอศาลพิจารณาภายในสิบห้าวันนับแต่วันมีคำสั่งลงความเห็น กำหนดเวลาตามวรรคสอง และให้ศาลพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะตุลาการดังกล่าว หากศาลเห็นพ้องด้วยให้จัดทำเป็นคำสั่งของศาล หากศาลไม่เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของตุลาการประจำศาล คณะตุลาการตามวรรคสอง ให้ดำเนินการตามความเห็นของศาล

คำสั่งของตุลาการประจำคดีให้ถือเสียงข้างมาก

ในกรณีที่ไม่มีการแต่งตั้งคณะตุลาการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลพิจารณาว่าจะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่ภายในห้าวันนับแต่วันที่สำนักงานได้รับคำร้อง”

มาตรา ๒๔

“มาตรา ๒๔ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของตุลาการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้ได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้งเท่ากับกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ

ให้ตุลาการได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายเป็นรายเดือนตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเงินประจำตำแหน่งของตุลาการ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความที่บัญญัติไว้ในตอนท้ายของร่างมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ความว่า “และให้ได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้งเท่ากับกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ” ซึ่งการบัญญัติถ้อยคำดังกล่าวยังไม่มีความชัดเจนเพียงพอในการตีความว่า มีกรณีใดบ้างที่จะถือว่าเป็นการประชุมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า โดยปกติเรื่องการจ่ายเบี้ยประชุม นั้น ต้องมีการออกระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเบี้ยประชุม โดยประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสอง ของร่างมาตรา ๒๔ ดังนี้ “ในการประชุมปรึกษาหารือเพื่อมีคำวินิจฉัย การพิจารณาของคณะตุลาการตามมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง และการประชุมอื่นใดตามที่กำหนดในข้อกำหนดของประธานศาลรัฐธรรมนูญ ให้ตุลาการที่เข้าร่วมประชุมได้รับเบี้ยประชุมตามวรรคหนึ่ง”

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... สอบถามว่า การประชุมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล งานด้านธุรการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งไม่เกี่ยวกับการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ การประชุมในกรณีดังกล่าวตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือไม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เมื่อพิจารณาจากถ้อยคำในวรรคสองที่เพิ่มขึ้นใหม่เห็นว่า อาจไม่รวมถึงกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมาประชุมเพื่อออกระเบียบต่างๆ ที่ใช้บังคับในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความที่บัญญัติเพิ่มเป็นวรรคสอง ของร่างมาตรา ๒๔ ความว่า “และการประชุมอื่นใดตามที่กำหนดในข้อกำหนดของประธานศาลรัฐธรรมนูญ” นั้น จะหมายความรวมถึงการประชุมของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพื่อออกระเบียบต่างๆ ที่ใช้บังคับในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญด้วย โดยถือว่าเป็นการประชุมเพื่อการอื่นใด และให้มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๒๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๔ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของตุลาการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้ได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้งเท่ากับกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ

ในการประชุมปรึกษาหารือเพื่อมีคำวินิจฉัย การพิจารณาของคณะกรรมการตามมาตรา ๔๗
วรรคหนึ่ง และการประชุมอื่นใดตามที่กำหนดในข้อกำหนดของประธานศาลรัฐธรรมนูญ ให้ตุลาการ
ที่เข้าร่วมประชุมได้รับเบี้ยประชุมตามวรรคหนึ่ง

ให้ตุลาการได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายเป็นรายเดือนตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด
ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเงินประจำตำแหน่งของตุลาการ”

มาตรา ๔๖

“มาตรา ๔๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๕ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้
ถ้าการละเมิดนั้นผู้ร้องเห็นว่าเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้อง
ต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมด้วยความเห็น
ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวัน
นับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลา
ตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้

ถ้าผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพประสงค์จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีความวินิจฉัยว่า
การกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน
พิจารณายื่นคำร้องต่อศาลตามหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง หรือจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๔๔ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับกับการยื่นและการพิจารณาคำร้อง
ตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๔๖ วรรคสาม แล้วเห็นว่า
ในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญควรนำหลักการที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับกับ
กรณีที่มีการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญด้วย กล่าวคือ ในกรณีตามวรรคสาม ของร่างมาตรา ๔๖
ควรบัญญัติกำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินในการดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญแทน
ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพได้ และหากผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ดำเนินการ ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ
จึงจะมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ น่าจะเป็นการบัญญัติที่มีความเหมาะสมมากกว่า

นายธนาวุฒิ สังกข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่าง
กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา
ของศาลรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในวรรคสามเป็นกรณีมีการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะ
แตกต่างกับในวรรคหนึ่งซึ่งเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความในวรรคสามจะทำให้ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ
ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีความวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดยตรง
โดยไม่ผ่านการกลั่นกรองของผู้ตรวจการแผ่นดิน ทั้งนี้ เห็นว่าควรใช้หลักการเดียวกันทั้งกรณีการละเมิด
เป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และกรณีการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสาม เป็นดังนี้ “ทั่วไปให้นำความในวรรคหนึ่งและ
วรรคสองมาใช้บังคับกับกรณีผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพประสงค์จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้
มีความวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิชิตกรณขึ้นคำร้องต่อศาลสดทพห้คดีแทนคดีทพบรรคหนึ่ง หรือช้ช้ขึ้นคำร้องโดยตรงต่อศาลที่ไ้ด้วยโดยอนุโลม”

นายสุพจน์ ไช้มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... กล่าวว่า เพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจที่ชัดเจน ควรมีบทนิยามว่ากรณีใดเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และกรณีใดเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการวินิจฉัยว่ากรณีใดเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และกรณีใดเป็นกรณีการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เป็นหน้าที่และอำนาจโดยตรงของศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงไม่สามารถเขียนบทนิยามเรื่องดังกล่าวได้

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ควรกำหนดให้ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ที่ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แล้วผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง หากต้องการยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญควรต้องระบุเหตุผลว่าเพราะเหตุใดผู้ตรวจการแผ่นดินจึงไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสามารถพิจารณาว่าจะรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่ ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๕ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าการละเมิดนั้นผู้ร้องเห็นว่าเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาดตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้

ท้ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับกับกรณีผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพประสงค์จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีความวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ช้ช้ขึ้นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิชิตกรณขึ้นคำร้องต่อศาลสดทพห้คดีแทนคดีทพบรรคหนึ่ง หรือช้ช้ขึ้นคำร้องโดยตรงต่อศาลที่ไ้ด้วยโดยอนุโลม

ให้นำความในมาตรา ๔๔ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับกับการยื่นและการพิจารณาคำร้องตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม”

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ต่อเนื่องจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ว่างมาตรา ๒๘ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๒๘

“มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินส่งข้อมูลรายงานการทำธุรกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้อง ที่ได้รับจากสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วย

การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๒๘ เป็นผลมาจากการที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจัดเก็บรายงานการทำธุรกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดมูลค่าของทรัพย์สินที่ต้องรายงานไว้ที่สองล้านบาท แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเพื่อเป็นการเฝ้าระวังป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริต ควรกำหนดมูลค่าของทรัพย์สินที่ต้องรายงานไว้ที่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงต้องการอำนาจในลักษณะเดียวกับที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอยู่ในการกำหนดมูลค่าของทรัพย์สินที่ต้องรายงานเช่นเดียวกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ประธานกรรมการกล่าวว่า การให้อำนาจดังกล่าวแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเป็นการลิดรอนสิทธิของบุคคลมากเกินไป และจะทำให้เกิดปัญหาหน้าที่และอำนาจซ้ำซ้อนกันระหว่างสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในทางดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำความผิดที่ประกอบขึ้นด้วยทรัพย์สิน ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเพื่อมีความเห็นหรือวินิจฉัยเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลใด และมีความจำเป็นต้องได้ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงินของบุคคลนั้นหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจขอข้อมูลดังกล่าวจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ตามที่จำเป็น และให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ส่งมอบข้อมูล ของทรัพย์สินที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ได้รับความเสียหายจากทรัพย์สินดังกล่าว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ต่อผู้ที่ตั้งกระทงตราบ ๒.๒.๒. ประทศตพทพทและให้ถือว่าการส่งมอบดังกล่าวเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้ว”

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สอบถามว่า ความที่แก้ไขเพิ่มเติมนี้หมายความว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะขอข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องได้เฉพาะข้อมูลที่สำคัญสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเก็บรักษาไว้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะขอข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องได้เฉพาะข้อมูลที่สำคัญสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเก็บรักษาไว้เท่านั้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในทางดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำความผิดที่ประกอบขึ้นด้วยทรัพย์สิน ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเพื่อมีความเห็นหรือวินิจฉัยเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลใด และมีความจำเป็นต้องได้ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงินของบุคคลนั้นหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจขอข้อมูลดังกล่าวจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ตามที่จำเป็น และให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ส่งมอบข้อมูลรหัสบัตรเครดิตที่ทุจริตของของผู้ที่ตรวจตัวแห่งทางตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงบุคคลที่ไม่ใช่ชาวต่างชาติที่ตรวจตัวแห่งทางตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ส่งมอบข้อมูลดังกล่าวให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ตวงที่คณะกรรมาธิการ ป.ป.ช. ประทศตที่พหุและให้ถือว่าการส่งมอบดังกล่าวเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้ว”

มาตรา ๒๙

“มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน คณะกรรมการธุรกรรม และเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการและปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. รวมถึงการดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ และแจ้งผลการดำเนินการ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ทราบในโอกาสแรก”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวสุจิตตา มโหธร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมาธิการสามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็นเพื่อประกอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นว่า ควรเพิ่มเติมตำแหน่งเลขาธิการ ป.ป.ท. ให้ดำเนินการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. และการดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศด้วย

ประธานกรรมาธิการกล่าวว่า อำนาจดังกล่าวได้มีการบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๒๔ แล้ว ดังนั้น เสนอตัดร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๒๙ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๓๐

“มาตรา ๓๐ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดที่ส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใดถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดที่เป็นความผิดฐานร้ายแรง ผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดท้ายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหนังสือจะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบกับเหตุผลและความจำเป็น ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดที่เป็นความผิดตามวรรคหนึ่ง

(๒) มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้

(๓) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวันโดยกำหนดเงื่อนไขใดๆ ก็ได้ และให้ผู้เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารในสิ่งสื่อสารตามคำสั่งดังกล่าวให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรานี้ ทั้งนี้ หากปรากฏข้อเท็จจริงภายหลังที่มีคำสั่งอนุญาตว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบอาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้รายงานการดำเนินการ ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบทราบ

บรรดาข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาเฉพาะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง และให้ใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบ สืบสวนสอบสวนแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานได้ส่วน หรือใช้เป็นพยานหลักฐานเฉพาะในการดำเนินคดีดังกล่าวเท่านั้น ส่วนข้อมูลข่าวสารอื่นให้ทำลายเสียทั้งสิ้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมาธิการสามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็นเพื่อประกอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า บทบัญญัติในร่างมาตรานี้มีลักษณะกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองไว้มากเกินสมควร จึงควรตัดบทบัญญัติมาตรา ๓๐ ออกทั้งมาตรา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ ผู้ช่วยเลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ชี้แจงว่า ในร่างมาตรา ๓๐ มีผู้แสดงความเห็น ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... มีความเห็นว่า ควรกำหนดให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้พิจารณาอนุมัติให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. ดำเนินการพิเศษให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสาร แทนการกำหนดให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นผู้พิจารณาอนุญาต และการบัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามร่างมาตรานี้ ควรกระทำเท่าที่จำเป็นภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด โดยอย่างน้อยต้องมีเหตุอันควรสงสัยว่าข้อมูลข่าวสารดังกล่าวอาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำการทุจริตตามฐานความผิดที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งนี้ ไม่ควรบัญญัติไว้ในกฎหมาย แต่ควรให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติเพื่อรองรับวิธีดำเนินการพิเศษในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารตามร่างมาตรา ๓๐

๒. คณะกรรมาธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็น ดังนี้

(๑) ร่างมาตรา ๓๐ ร่างมาตรา ๓๑ และร่างมาตรา ๓๒ เป็นการเพิ่มเครื่องมือในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับอนุสัญญา UNCAC ข้อบทที่ ๕๐ ซึ่งเป็นอำนาจในลักษณะเดียวกับหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนความผิดที่มีลักษณะร้ายแรง เช่น ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๔๖

(๒) เนื่องจากการทุจริตเป็นอาชญากรรมร้ายแรงและมีวิธีการที่ซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้น จึงควรมีข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการสืบสวนสอบสวนโดยวิธีพิเศษ เพื่อให้ผู้พิจารณาร่างกฎหมายนี้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอย่างรอบคอบด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรานี้มีความเป็นมาอย่างไร

นางชิ้นสมน นีวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๓๐ เทียบเคียงมาจากพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๕

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การดักฟังโทรศัพท์เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอย่างร้ายแรง โดยปกติจะใช้เฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ หากให้อำนาจครอบคลุมไปถึงกรณีการทุจริตอันเป็นการได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารจากบุคคลทั่วไป และเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยอาจไม่เหมาะสม

ประธานกรรมการเสนอตัดร่างมาตรา ๓๐ ออกทั้งมาตรา เพื่อให้สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการสิทธิการสามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็นเพื่อประกอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๓๐ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๓๑

“มาตรา ๓๑ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจให้บุคคลใด หรือหน่วยงานของรัฐ จัดทำเอกสารหรือหลักฐานใดขึ้นหรือเข้าไปแฝงตัวในองค์กรหรือกลุ่มคนใด หรือปฏิบัติการอำพราง เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ สืบสวนสอบสวนแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน หรือไต่สวน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การจัดทำเอกสารหรือหลักฐานใดหรือการเข้าไปแฝงตัวในองค์กรหรือกลุ่มคนใด หรือปฏิบัติการอำพราง เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ สืบสวนสอบสวน แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน หรือไต่สวนตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยชอบ”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวสุจิตตา มโหธร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการสามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็นเพื่อประกอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นว่า การให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเลขาธิการ ป.ป.ช. มีอำนาจให้บุคคลหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยวิธีพิเศษในการแฝงตัวหรือการปฏิบัติการอำพราง อาจเป็นการให้อำนาจแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเลขาธิการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ซึ่งอาจกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากเกินไปเกินสมควร หากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นสมควรกำหนดหลักการตามบทบัญญัติดังกล่าวไว้ ก็ควรมี

มาตรการในการควบคุม กำกับดูแลการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นไปอย่างรัดกุมและสามารถตรวจสอบได้

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า การแฝงตัวโดยทั่วไปเป็นการแฝงตัวในองค์กรอาชญากรรม แต่ในการแฝงตัวตามร่างมาตรานี้ เป็นการแฝงตัวในองค์กรของรัฐ จะมีวิธีและแนวทางปฏิบัติอย่างไร

ประธานกรรมการเสนอตั้งร่างมาตรา ๓๑ ออกทั้งมาตรา เพื่อให้สอดคล้องกับความเห็นของ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็นเพื่อประกอบการจัดทำ ร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตั้งร่างมาตรา ๓๑ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๓๒

“มาตรา ๓๒ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้เครื่องมือสื่อสารโทรคมนาคม เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์หรือ ด้วยวิธีการอื่นใดในการสะกดรอยผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด หรือจะกระทำความผิดฐานร้ายแรงผิดปกติ หรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือความผิดท้ายพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็นเพื่อประกอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็น ดังนี้

๑. ความว่า “ความผิดท้ายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้” น่าจะเป็นการพิมพ์คลาดเคลื่อน เนื่องจากตรวจสอบแล้วไม่พบว่ามีบัญญัติความผิดท้ายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๒. การให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เครื่องมือสื่อสารโทรคมนาคม เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์หรือ ด้วยวิธีการอื่นใดในการสะกดรอยผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด หรือจะกระทำความผิด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด เป็นการให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ซึ่งอาจกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากเกินไป หากกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญเห็นสมควรกำหนดหลักการตามบทบัญญัติดังกล่าวไว้ ก็ควรมีมาตรการในการควบคุมกำกับดูแลการใช้อำนาจให้เป็นไปอย่างรัดกุมและสามารถตรวจสอบได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หากไม่มีกฎหมายบัญญัติห้ามไว้ ก็สามารถกระทำได้อยู่แล้วทราบเท่าที่ไม่ละเมิดบุคคลอื่น ดังนั้น เสนอตั้งร่างมาตรา ๓๒ ออกทั้งมาตรา เพื่อให้สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็นเพื่อประกอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตั้งร่างมาตรา ๓๒ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๓๓

“มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแจ้งให้หน่วยงานหรือสถาบันการเงินใดดำเนินการจัดให้กรรมการ ป.ป.ช. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะเกี่ยวข้องในเรื่องที่กล่าวหาเพื่อประโยชน์ในการไตสวนหรือเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เลขาธิการ กรรมการไตสวน หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่จะขอเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงาน หรือสถาบันการเงินใดตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ทั้งนี้ ภายใต้บังคับของกฎหมายระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานนั้น

ข้อมูลของหน่วยงานหรือสถาบันการเงินใดที่ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ให้เลขาธิการ หรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมายยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งให้มีการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้เป็นอำนาจเดิมที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอยู่แล้ว เพียงแต่แก้ไขเพิ่มเติมตัวบุคคลจากเดิมที่ให้อำนาจเฉพาะกรรมการ ป.ป.ช. และอนุกรรมการไตสวน เป็นกรรมการ ป.ป.ช. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่

ประธานกรรมการสอบถามว่า คำว่า “เข้าถึงข้อมูล” หมายความว่าอย่างไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า คำว่า “เข้าถึงข้อมูล” ในร่างมาตรานี้ หมายถึง การเข้าถึงข้อมูลของสถาบันการเงินลักษณะเดียวกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า “เข้าถึงข้อมูล” ในร่างมาตรานี้ น่าจะหมายถึงการเข้าถึงข้อมูลโดยตรงโดยไม่ต้องรอการรายงานจากหน่วยงานหรือสถาบันการเงิน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการพิจารณาคดีของศาลยังต้องรอการรายงานจากหน่วยงานหรือสถาบันการเงิน ดังนั้น การให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. มากเกินไปอาจไม่เหมาะสม

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความว่า “ทั้งนี้ ภายใต้บังคับของกฎหมายระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานนั้น” เป็นการจำกัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้อยู่แล้ว ดังนั้น ร่างมาตรา ๓๓ น่าจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ในกรณีที่เกรงว่าข้อมูลของหน่วยงานหรือสถาบันการเงินที่จะจัดส่งให้นั้นอาจล่าช้า ไม่ทันการณ์ หรือมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลนั้นทันที

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลอยู่แล้ว จึงควรบัญญัติเพียงว่าหากหน่วยงานหรือสถาบันการเงินไม่ส่งข้อมูลดังกล่าวให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในระยะเวลาที่กำหนดจะต้องได้รับโทษ

นางจรี วิจิตรวาทการ กรรมการ ในฐานะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สอบถามว่า หากมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น ด้านบัญชี พิจารณาเห็นว่ามีความเหมาะสม สามารถให้อำนาจแก่ผู้เชี่ยวชาญคนดังกล่าวในการเข้าถึงข้อมูลได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การให้อำนาจเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวเป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคล

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า บริบทของการทุจริตในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต ดังนั้น การบัญญัติกฎหมายโดยใช้เฉพาะข้อมูลเอกสารของหน่วยงานหรือสถาบันการเงินจึงไม่เหมาะสม และการให้อำนาจการเข้าถึงข้อมูลโดยอ้างเหตุอันควรสงสัยหรือเชื่อได้ว่า จะกระทำผิด เป็นการละเมิดเสรีภาพของบุคคลมากเกินไป นอกจากนี้ ควรคำนึงถึงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอย่างถูกต้องด้วย เนื่องจากหากมีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว เจ้าหน้าที่ที่ถูกกล่าวหาอาจไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๒๔ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกพยานหลักฐานหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำไว้แล้ว และการกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการตรวจสอบมากเกินไปก็อาจมีผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มากขึ้นไปด้วย จึงเสนอตัดความในร่างมาตรา ๓๓ ออกทั้งมาตรา

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... กล่าวว่า ที่ผ่านมาในการดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่กระทำการทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับพยานหลักฐานจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง จึงควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตรวจสอบการทุจริตที่จะสามารถนำไปสู่การดำเนินคดีกับผู้ที่เป็นตัวการหรือผู้ที่อยู่เบื้องหลังการทุจริตทั้งหมดได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ที่ผ่านมาหน่วยงานของรัฐหลายแห่งจะประสานความร่วมมือกันในการดำเนินคดีกับผู้กระทำการทุจริต อย่างไรก็ตาม หน่วยงานของรัฐควรมีอำนาจในการดำเนินคดีทุจริตเองได้เพื่อให้การตรวจสอบการทุจริตมีประสิทธิภาพโดยไม่ควรให้เป็นอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบการทุจริตเพียงองค์กรเดียว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๓๓ ออกทั้งมาตรา

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันศุกร์ ที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๕ นาฬิกา

นายเผ่าพันธุ์ นวลส่ง
นิติกรชำนาญการ
นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นายสกันธ์ พรหมบุญตา
นิติกรชำนาญการ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินตารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมธิการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์